

Обласна універсальна наукова бібліотека

Науково-
методичний
відділ

*150-річчю від дня
народження присвячується*

*Я син народа,
що вгору йде...*

Методично-бібліографічні поради

Тернопіль – 2006

Методико-бібліографічні поради розраховані на бібліотечних працівників ЦБС області. Під час святкування ювілею та впродовж року ними можуть скористатися вчителі, викладачі вузів та інші зацікавлені.

Підготувала:	Ліскова О.Г., завідувач НМВ
Редактор:	Раскіна О.М.
Комп'ютерний набір і верстка:	Ліскова О.Г., завідувач НМВ Єрошенкова С.Т., головний методист НМВ
Відповідальний за випуск:	Вітенко В.І., директор ОУНБ

2004. – 325 с.

Бонь В.Л., Оркуш М.О. Стежка Івана Франка: Фотопутівник по художньо-меморіальному комплексу. – Л.: Каменяр, 1984. – 63 с.

Гром Г. Нагуєвичі – батьківщина Івана Франка. – Дрогобич: Відродження, 1992. – 80 с.

Іван Франко і Тернопільщина

Гайда П. Не затерті сліди суспільно-громадської і політичної праці Івана Франка в Тернополі та його околиці // Тернопіль: погляд крізь століття. – Т., 1992. – С. 165-171.

Медведик П., Михайлюк І. Іван Франко і літературна Тернопільщина. – Л., 1963. – 76 с.: іл.

На Тернопіллі народжені: твори, які І.Франко написав на Тернопільщині] // Вільне життя. – 1991. – 27 серп.

Михайлюк І., Медведик П. Іван Франко на Збаражчині. – Збараж: Медобори, 1992. – 16 с.

Іван Франко в Купчинцях і Драгоманівці. Вид. присвячене 140-річному ювілею Каменяра. – Козова, 1996. – 36 с.

Канонізований і не осягнутий...: Виступ на відкритті пам'ятника І.Франку в Тернополі, 28.05.95 р. // Гром'як Р. Культура, політика, інтелігенція. – Т., 1996. – С. 85.

Бібліографія

І.Я.Франко: Бібліогр. покажч. 1886-1984 /Упоряд. М.О.Мороз. – К.: Наук. думка, 1987. – 571 с.

І.Я.Франко: Бібліогр. покажч. 1956-1984 /Упор. М.О.Мороз. – К.: Наук. думка, 1987. – 521 с.

*Невеликий, хоч сильний мужчина.
Високе чоло, сірі трохи холодні очі, в лініях
бороди щось енергійне, уперте. Рудувате
волосся непокірливо пнеться, вуси стирчать.
Скромно одягнений, - він тихий і непомітний,
поки мовчить. А заговорить – і вас здивує, як
ця невисока фігура росте й росте перед
вами, мов у казці.*

*Сильна, уперта натура, яка цілою
вийшла з життєвського бою! В своїй убогій
хаті сидів він за столом босий, як бідний
апостол. Плів сіті й писав поему „Мойсей”.*

Михайло Коцюбинський

27 серпня 2006 року виповнюється 150 років з дня народження українського письменника, вченого, громадського діяча І.Я. Франка. І.Франко – уособлює цілу епоху української культури і є одним з найвидатніших письменників слов'янських народів. Людина універсальної обдарованості, титанічної працьовитості, незламної стійкості.

Академік Олександр Білецький писав: „ Перед нами дійсно феноменальна людина, до якої важко підібрати аналогічну фігуру в інших літературах світу.”

Він був великим поетом, прозаїком, драматургом, ученим широкого діапазону – критиком і дослідником як вітчизняної, так і зарубіжної, літератур, істориком, філософом, фольклористом, етнографом, мовознавцем, економістом, мистецтвознавцем. Франко працював на терені публіцистики, журналістики, видавничої справи, брав участь у громадсько-політичному житті Галичини. Його перекладацькі інтереси охоплювали сотні творів літератури і фольклору різних народів світу, письменників різних країн і епох.

Протягом 40 років творчої діяльності І.Франко поповнив культуру свого народу близько 4,5 тисячі творами найрізноманітніших жанрів. До 50 – томного видання його

спадщини ввійшло лише найцінніше і найголовніше з його колосального творчого доробку – те, що несе в собі великий заряд думок і почуттів мудрості та краси, здатних розширювати й збагачувати духовний світ наших людей.

Молодий Іван Франко гучно декларує свій прихід у літературу в 1870-х роках, коли з'являються друком його повість „Петрії і Довбушки”, збірка „Балади і розкази”, цикл „Бориславські оповідання”, студія „Література, її завдання і найважливіші ціхи”.

На початку ХХ ст. ім'я Івана Франка стає особливо популярним. 1905 року його обирають членом Чеського наукового товариства, наступного року Харківський університет приймає рішення „о возведении галицийского ученого исследователя Йвана Франка в степень доктора русской словесности”, а в 1916 році Російська академія наук присуджує йому премію за працю „Студії над українською народною піснею”.

За своє життя Франко був і драгоманівцем, і марксистом, і фабіанцем, і радикалом, і націонал-демократом. Ярослав Грицак вбачає в тому, що він набагато раніше за своїх товаришів відчував зміни у політичній ситуації і швидше реагував на них. Однак еволюція його світогляду відбувалася навколо однієї стержневої ідеї. Як писав у травні 1913 року сам Франко, підводячи підсумки своєї політичної діяльності, він скрізь і завжди мав одну провідну думку: „служити інтересам мого рідного народу та загальнолюдським поступовим гуманним ідеям”.

Важко переоцінити ідейний вплив Франка на розвиток громадсько-політичного руху. „Франко позбавив традиційну політику галицьких українців її „рутенської” рутини, провінційної заскорузлості та культурницької обмеженості, догматизму і доктринерства, вивів її на широке коло загальноукраїнських і загальноєвропейських проблем”.

На прикінці ХІХ- на початку ХХ ст. Франко був одним із небагатьох політичних і громадських діячів, які відстоювали постулат політичної самостійності України.

Ідея духовної єдності нації, всупереч її розірваності

слав'янофільські рухи // *Визвольний шлях*. – 2006. - № 2. – С. 48-52.

Сулько В. Напрямки еволюції соціально-політичних поглядів І.Я.Франка // Сулько В. Українська соціологічна думка в пошуках істини, 2003. – С. 308-322.

Неврлий М. Іван Франко й державність // *Літ. Україна*. – 2006. – 15 черв. – С. 1, 7.

Горак Р. Іван Франко: не нівечте своєї державності // *Культура і життя*. – 2005. – 9 листоп. – С. 2.

Злупко С. М. Іван Франко – економіст. – Л.: Слово, 1992. – 206 с.

Дієсперов В. Іван Франко й аграрна економіка: До 150-річчя від дня народження Великого Каменяря // *Економіка України*. – 2006. - № 5. – С. 56-62.

Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: Франківський період. – К.: Наук. думка, 1992. – 118 с.

Нечиталюк М. „...Щоб діти наші були вже стихійними українцями”: світогляд І.Франка // *Культура і життя*. – 2006. – 22 лют. – С. 6.

Тихолаз Б. З погляду людяності: Моральна філософія Франкового „Паренетікону” // *Дивослово*. – 2004. - № 11. – С. 62-68.

Панько Т.І. Мова і нація в естетичній концепції Івана Франка. – Л.: Світ., 1992. – 188 с.

Голод Р. Позитивізм у творчості Івана Франка // *Дивослово*. – 2006. - № 4. – С. 50-53. – Бібліогр.: 11 назв.

Вшанування пам'яті Івана Франка

Шляхами Івана Франка на Україні. – Л.: Каменярь, 1982. – 125 с.: іл.

Науковий вісник музею Івана Франка у Львові /Львів. літ.-меморіал. музей І.Франка. – Л.: Каменярь,

Іван Франко – літературознавець

Літературознавчі концепції Івана Франка. – Л.: Вища шк., 1981. – 183 с.

Пустова Ф.Д. Іван Франко – історик української літератури. – К.: Вища шк., 1989. – 148 с.

Микитась В.Л. Іван Франко як дослідник давньої української літератури. – К.: Наук. думка, 1988. – 319 с.

Луцишин О. Категорія „Літературний розвиток” у науковому трактуванні Івана Франка. – Л., 1998. – 140 с.

Скупейко Л.І. Іван Франко про творчу індивідуальність письменника. – К.: Наук. думка, 1986. – 135 с.

Голод Р. Іван Франко та новітні напрями літератури // Укр. мова і літ. в шк.. – 2006. - № 2. – С. 58-61. – Бібліогр.: 15 назв.

Суспільно-політичні, економічні та філософські погляди

Грицак Я. „...Дух, що тіло рве до бою...”: Спроби політичного портрета Івана Франка. – Л.: Каменяр, 1990. – 176 с.

Мусієнко Г. Велич і трагедія українського генія // Персонал (плюс). – 2006. – 20-26 лип. – С. 8-9.

Кушнір І. Погляди І.Франка на цивілізаційні процеси // Суспільство: історія, методологія, дослідження, практика. – Т., 2004. – С. 105-106.

Червак Б. „Наперед українці”: [До національної ідеї Івана Франка]. – К.: Вид-во ім. О.Теліги, 1994. – 40 с.

Гвоздовський В. Утвердження національної ідеї в суспільно-політичних поглядах І.Франка // Визвольний шлях. – 2002. - № 7. – С. 78-85.

Іванишин П. Метод методологічної верифікації Івана Франка: [Національно-екзистенціальні аспекти] // Визвольний шлях. – 2006. – 32. – С. 36-47.

Дорофтей О. Маловідома стаття І.Франка про

поміж різних імперських держав, -була також однією з найважливіших у його політичних поглядах. „Ми мусимо навчитися чути себе українцями – не галицькими, не буковинськими українцями, а українцями без офіціальних кордонів”, - стверджував мислитель.

Наша ціль – людське щастя і воля,
Розум владний без віри основ,
І братерство велике, всесвітнє
Вільна праця і вільна любов!,

Геніальність митця виявляється в тому, що його твори і через століття хвилюють і захоплюють. Залишаючись художнім літописом минулого, вони стають для кожного нового покоління животворним джерелом пізнання і сучасного йому народного життя.

Розмахом своїх інтересів, різнобічністю талантів, наполегливістю і працелюбністю І.Франко був подібний до діячів європейського Відродження. Лесь Мартович порівнював Франка з великим небесним світилом, що гріє всю Україну, - писав Євген Маланюк, - Франко залишався вельмишанованою „академією наук в одній особі” великим Прологом до нової доби нашої національної історії. Коли Шевченко був у поезії явленням – майже демонічної- в своїм творчій діонісійстві – національної емоції, то Іван Франко був явленням у ній національного інтелекту.

Праці Франка з історії й теорії літератури, фольклористики, етнографії, мовознавства, орієнталістики, історії та економіки, суспільних галузей стали вагомим внеском у розвиток української та світової науки, проте, вони й досі чекають своїх дослідників.

Сьогодні І.Франка не тільки згадують, з гордістю називаючи сина України національним генієм, а й вдумливо вивчають його літературну спадщину, починаючи з ліричних поезій. Творчість письменника стала предметом дослідження спеціальної галузі науки – франкознавства.

У ХХ столітті франкознавство перетворилося в окрему наукову галузь зі своїми власними традиціями і канонами

досліджень, та в різні періоди феномен Франка трактувався неоднаково. А ким є для нас, людей XXI століття, Іван Франко? Яким він постає з сьогоденної перспективи? Вічним революціонером – Каменярем? Романтичним Дон-Кіхотом? Українським Антеєм? Національним пророком Мойсеєм? Останнім часом в українській науці робляться спроби деканонізувати Франка-Каменяра, показати більш об'ємно його місце в культурній історії України і світу.

Франківські традиції продовжують жити і розвиватися в наші дні. Саме сьогодні існує потреба звертатися до його творчості, брати у нього естетичні уроки, прислухатися до порад. І в тому виявляється пошана до письменника.

Митці вчаться у Івана Франка бути громадянами, всією силою таланту чесно служити своєму часові, сприяти своєю творчістю у розв'язанні пекучих проблем сучасності, все життя зміцнювати мости дружби між народами, ширити ідеї гуманізму.

У наші дні вплив франківської традиції виразно простежується у ставленні письменників до фольклору, народного мистецтва взагалі.

Вшановуючи та віддаючи повагу Великому – Каменяру сучасні письменники створили історико-біографічні повісті та романи про І.Франка. Найбільш відомі з них належать П.Колесникові: „Терен на шляху”, „Поет під час облоги”. У цікавому ракурсі постає образ І.Франка з гуморески П.Козланюка „Ніч на Личакові”.

Радимо всім шанувальникам прочитати роман Р.Іваничука „Шрами на скалі”, твори Р.Горака „Тричі мені являлася любов”, „Задля празника”, І.Кирія „Ключі до щастя”.

Іван Франко: Візитна картка

1856 – народився 27 серпня у селі Нагуєвичі (присілку Слобода) Дрогобицького повіту в родині коваля Якова Франка та Марії Кульчицької – Франко.

1862-1864 – початкова школа у с. Ясениця Сільна.

1864 -1867 Дрогобицька „ нормальна,„ школа. Склавши

Коноварт Т. Думки Івана Франка на музичні теми// Дзвін. – 2005. - № 12. – С. 138-140.

Творчість Великого Каменяра

Голод Р. Творчість Івана Франка як дзеркало літературного процесу кінця XIX – початку XX ст. // Дивослово. – 2005. - № 2. – С. 57-59.

Голод Р. Поетика імпресіоналізму в художній творчості Івана Франка // Слово і час. – 2005. - № 11. – С. 15-20.

Ткачук М. Жанрова структура прози Івана Франка [Бориславський цикл та романи з життя інтелігенції]. – Т., 2003. – 384 с.

Ткачук М.П. Естетична концепція дійсності в Бориславському циклі творів І.Я.Франка: [Моногр. дослідж.]. – Т., 1992. – 126 с.

Ткачук М. Жанрова структура романів Івана Франка. – Т., 1989. – 124 с.

Гундорова Т.І. Інтелігенція і народ в повістях Івана Франка 80-х років. – К.: Наук. думка, 1985. – 144 с.

Дуркалевич В. Художня проза Івана Франка Fin de siècle: реконструкція самості // Слово і час. – 2005. - № 11. – С. 7-14.

Швець А. Модель дитячого світу у прозі Івана Франка // Дивослово. – 2005. - № 9. – С. 53-55.

Корнійчук В. Перед брамами державного життя: [Поезія І.Франка, 1914-1916 рр.] // Визвольний шлях. – 2004. – Кн. 8. – С. 43-55. – Бібліогр.: 29 назв.

Тихолаз Б. Від алегорії до символу: [Філософсько-поетичний тайнопис циклу І.Франка „Excelsior!” // Визвольний шлях. – 2002. - № 11. – С. 88=104.

Павличко Д. Заповідь пророка: [Поема „Мойсей”] // Літ. Україна. – 2006. – 27 квіт. – С. 1, 7; 11 трав. – С. 1, 7.

Гаврилук О. Вивчення творчості І.Франка в школі: 10 клас. – Т.: Підручники і посібники, 2001. – 62 с.

С. 8-9.

Салига Т. Іван Франко – Каменяр // Літ. Україна. – 2006. – 25 трав. – С. 7; 1 черв. – С. 7.; 8 черв. – С. 7.

Храмова С.І. „... Дух, що тіло рве до бою...” // Економіка та держава. – 2006. - № 4. – С. 4-7. – Бібліогр.: 6 назв.

Мельник Я. І остання часть дороги...: Іван Франко в 914-1916 роках. – Л., 1995. – 72 с.

Гольберг М.Я. Іван Франко і українсько-сербські культурні зв'язки. – Л.: Світ, 1991. – 144 с.

Погребенник Ф.П. Іван Франко в українсько-російських літературних взаєминах: Дослідження. – К.: Дніпро, 1986. – 302 с.

Бернштейн М.Д. Франко і Шевченко: (Спостереження над шевченкознавчою спадщиною І.Я.Франка). – К.: Дніпро, 1984. – 267 с.

Вертій О. Народні джерела творчості Івана Франка. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 255 с.

Спогади про Івана Франка. – Л.: Каменяр, 1997. – 636 с.

Іван Франко як краєзнавець // Наукові записки. Історія /ТДПУ ім. В.Гнатюка. – Т., 2004. – Вип. 1. – С. 68-74.

Здоровега В. Іван Франко і українська публіцистика // Дзеркало тижня. – 2006. – 10 черв. – С. 12.

Матвіїшин В. Світова література у перекладацькій та творчій діяльності Івана Франка // Зар. літ. в шк. України. – 2006. - № 5. – С. 2-9.

Матвіяс І. Внесок Івана Франка в українську літературну мову // Укр. мова. – 2002. - № 1. – С. 71-77.

Дмитренко М. Іван Франко як фольклорист // Слово і час. – 2006. - № 1. – С. 51-56.

Загайченко М.П. Музичний світ Великого Каменяра. – К.: Муз. Україна, 1986. – 176 с.

іспит на відмінно був прийнятий одразу до другого класу.

1867 -1875 – Дрогобицька гімназія. У гімназії Франко починає писати власні твори. Перший його вірш називався „Великдень„ і був присвячений пам'яті батька, який помер у Великодню ніч.

1875 – вступив на філософський факультет Львівського університету. Закінчував навчання у Чернівецькому університеті.

1876 – публікація на сторінках журналу „Друг” повісті „Петрії і Довбушки”. Поетична збірка „Балади і розкази”.

1878 – перший арешт. Франкові інкримінують соціалістичну агітацію і пропаганду. Із листа І.Франка до М.Драгоманова: „Безтолковий процес упав на мене, як серед вулиці цегла на голову”.

1880 – другий арешт.

1885 – перша поїздка Івана Франка до Києва. Знайомство з Ольгою Хоружинською.

1886 – одруження з нею.

1887 – поетична збірка „З вершин і низин”.

1889 – третій арешт.

1892 – Віденський університет. Завершено дисертацію „Варлаам і Йоасаф. Старохристиянський духовний роман”. (захищена 1893р.).

1895 –складено іспит на право викладати в університеті. Лекція „Наймичка” Шевченка”.

1896 – поетична збірка „Зів'яле листя”.

1897 – вихід Франкової збірки оповідань „Галицькі образки” з передмовою „Дещо про себе самого”. Публікація статті „Поет зради”. Обидві праці викликали справжнє збурення в колах українського та польського суспільства. Представники польського суспільства влаштували Франкові справжню обструкцію. Так він був звільнений із редакції газети „Кур'єр Львовскі”, у якій працював від 1887 року. Поетична збірка „Мій Ізмарагд”.

1898 – святкування 25-літнього ювілею літературної діяльності І.Франка.

1900 – поетична збірка „Із днів журби”. Роман „Перехресні стежки”.

1905 – поема „Мойсей”.

1906 – поетична збірка „Semper tūro”.

1908 – перший напад важкої хвороби.

1911 – поетична збірка „Давнє і нове”.

1914 – поетична збірка „Із літ моєї молодості”.

Святкування 40-літнього ювілею творчої діяльності І.Франка.

1916 – помер 28 травня. Похований на Личаківському кладовищі у Львові.

Готуючись до святкування 150-річчя від дня народження І. Франка необхідно використати різні форми і методи для ознайомлення читачів з його літературною спадщиною.

Зокрема, оформити книжкові виставки, тематичні полиці, підготувати літературні подорожі, читацькі конференції, тематичні вечори, задіяти роботу літературно-мистецьких віталень, літературних клубів, любительських об'єднань, провести декади, місячники вшанування творчості письменника.

Вся робота в даному напрямі повинна проводитись спільно із товариством „Просвіта”, школами, громадськістю району, села чи міста, культурно-освітніми закладами.

В ювілейні дні необхідно стежити за матеріалами що друкуються у періодичних виданнях, які будуть корисними у повсякденній роботі.

Пропонуємо ряд тем якими ви можете скористатись під час підготовки святкування:

Іван Франко і світова культура.

Іван Франко: Життя і діяльність.

Народні джерела творчості Івана Франка.

Музичний світ Великого Каменяра.

Іван Франко і літературна Тернопільщина.

Велегранний таланти.

І горів, і яснів, і страждав, і трудився для свого народу.

Франко і Шевченко.

Поема „Мойсей”

1905 рік літературознавці вважають вершинним у творчості Івана Франка. Саме цього року вийшла друком

Наук. думка, 1983. – 191 с.: іл.

Франко І. Зів'яле листя: Лір. драма. – Л.: Каменяр, 2003. – 184 с.

Франко І.Я. Украдене щастя: Драма. – К.: Дніпро, 1985. – 144 с.

Франко І. Казки. – К.: Україна, 2003. – 320 с.

Франко І. Коли ще звірі говорили: Казки про тварин: Для молодш. шк. віку. – 2-е вид. – К.: Веселка, 2001. – 88 с.

Франко І. Лис Микита. – К.: Веселка, 2004. – 130 с.

Франко І. Про українську самостійність. Міхновський М. Самостійна Україна. – Л., 1991. – 24 с.

Франко І. Сотворення світу. – К.: Обереги, 2004. – 160 с.

Життя і творчість Івана Франка

Іван Франко і світова культура: Матеріали Між нар. симп. ЮНЕСКО /Львів, 11-15 верес. 1986 р. /У 3 кн. – К.: Наук. думка, 1990. –

Кн. 1. – 525 с.

Кн. 2. – 504 с.

Іван Франко – мистець і мислитель: Зб. доп. для відзначення 125-річчя народин і 65-річчя смерті Івана Франка. – Нью-Йорк; Париж, 1981. – 212 с.

Басс Т.І., Каспрук А. Іван Франко: Життєвий і творчий шлях. – К.: Наук. думка, 1983. – 455 с.

Дей О.І. Іван Франко: Життя і діяльність. – К.: Дніпро, 1981. – 355 с.

Васьківська О. Один із найяскравіших представників української інтелектуальної еліти // Вісн. кн. палати. – 2006. - № 4. – С. 37-39. – Бібліогр.: 3 назв.

Легкий М. Франкова творчість у новітній історико-літературній парадигмі // Слово і час. – 2006. - № 4. – С. 58-65.

Мельник О. І горів, і яснів, і страждав, і трудився для свого народу // Урядовий кур'єр. – 2006. – 7 квіт. –

Франко І.Я. Зібрання творів. У 50 т. – К.: Наук. думка, 1976 – 1989.

Т. 1-25: Художні твори.

Т. 26-43: Література і мистецтво.

Т. 44-47: Наукові праці.

Т. 48-50: Листи.

Франко І.Я. Твори. У 3 т. – К.: Наук. думка, 1991.

Т. 1: Поезії. Поєми.

Франко І.Я. Твори. В 2 т. – К.: Дніпро, 1986.

Т. 1: Поезії. – 622 с.

Т. 2: Оповідання. – 557 с.

Франко І.Я. твори. – Л.: Каменяр, 1991. – 167 с.

Франко І.Я. Вибрані твори. – Л.: Каменяр, 1986. – 307 с.

Франко І. Мозаїка: Із творів, що не ввійшли до зібрання творів у 50 т. – Л.: Каменяр, 2002. – 432 с.

Франко І.Я. Повісті. – Л.: Каменяр, 1990. – 363 с.

Франко І. Поезії. Перехресні стежки. Украдене щастя. – Х.: Ранок, 2000. – 80 с.

Франко І.Я. Оповідання; Борислав сміється: Повість. – К.: Дніпро, 1989. – 620 с.: іл.

Франко І. Захар Беркут: Образ громадського життя Карпатської Русі в XII віці. – Л.: Каменяр, 1986. – 127 с.: іл.

Франко І. Земле, моя всеплодющая мати...: Вірші. Оповідання. Казки. – К.: Веселка, 2000. – 400 с.

Франко І.Я. Гримить: Вірші та поєми. – К.: Рад. шк., 1986. – 672 с.

Франко І.Я. З вершин і низин: Поезії, поєма. – К.: Веселка, 1992. – 189 с.: іл.

Франко І. Мойсей = MOSES. – Торонто, 2002. – 142 с.

Франко І. Народе мій: Пролог до поєми „Мойсей”. – Л.: Каменяр, 1989. – 152 с.

Франко І. Каменяр: Мовами народів світу. – К.6

поєма „Мойсей”, окремою книжкою.

Уже назва цього твору вказує на те, що центральним персонажем поєми є Мойсей, біблійний старозаповітний пророк. Саме йому Бог-отець вручив колись „скрижалі заповіту” (10 заповідей); саме він вивів ізраїльський народ із єгипетської неволі.

В основу своєї поєми Франко поклав біблійний сюжет. Але він не переспівує біблійної історії, а використовує лише один її фрагмент. Власне, тему твору автор визначає сам у передмові до нього: „Основною темою поєми я зробив смерть Мойсея як пророка, не признаного своїм народом. Ся тема в такій формі не біблійна, а моя власна, хоч і основана на біблійнім оповіданні”. Справді, поет вперше ставить своїх героїв перед очі читачеві вже після сорока років їх блукання по пустелі, якраз у той момент, коли ізраїльтяни на чолі з Мойсеєм наблизилися до обіцяної землі в Палестині. Саме тепер Мойсей, „позабутий пророк”, „дідусь слабосилий”, поступово втрачає свій авторитет: народ нарікає й бунтується, забуває про Божі заповіді та обіцянки. Самотній, зневажений усіма, Мойсей іде до Небо-гори, де пристрасно молиться, намагається розвіяти сумнів, що його вкинув до серця Азазель, „темний демон пустині”.

Справді, у пролозі до поєми І.Франко звертається не до ізраїльського, а до українського народу. Варто відзначити ще один цікавий факт. Пролог до „Мойсея” було написано пізніше, ніж саму поєму, завдяки Його Величності Випадкові. Коли Франкові потрапив до рук перший примірник надрукованої поєми, він виявив, що дві початкові сторінки книжки залишилися порожніми. Поет сприйняв це як перст долі – й дописав пролог.

Питання для обговорення поєми „Мойсей”.

1. Коли було написано поєму „Мойсей”?

2. Як можна сьогодні зрозуміти пролог до поєми?

3. Пояснення сьогоднішнім читачем слів :

Та нам, знесиленим журбою,

Роздертим сумнівами, битим стидом,-

Не нам тебе провадити до бою.

4. Чому вона являється актуальною в наші дні?
5. Зв'язок поеми „Мойсей” із сучасністю.
6. Потреба знання та читання творів І.Франка у ХХІ столітті.

***Розгорнута книжкова виставка на тему:
„Велегранный талант”.***

Основна мета виставки – це познайомити читача із багатогранною творчістю І.Я.Франка. Під час її підготовки бажано використати всю наявну літературу.

Пропонуємо наступні розділи книжкової виставки:

1. Велетень думки і праці.
2. Духовний провідник нації.
3. Літературознавець, Історик, філософ, фольклорист, етнограф.
4. Письменник.

Вважаємо за необхідне до кожного розділу окрім творів Франка використовувати і критичну літературу.

Збірка „Зів'яле листя”

Протягом 10 років І.Франко пише цілий ряд інтимних поезій, яких об'єднує у поетичну збірку „Зів'яле листя”, що з'явилася друком 1896р. Поет дає їй підзаголовок „Лірична драма”. Це словосполучення засвідчує поєднання у творі елементів лірики і драми. Об'єктом зображення тут є внутрішнє буття особистості – ліричного героя. Дія відбувається не в зовнішньому, об'єктивному середовищі, а у внутрішньому, суб'єктивному світі.

Досить цікавою є історія написання ліричної драми. У передмові до першого видання книжки автор зізнається, що йому до рук потрапив щоденник самогубця, який звів рахунки з життям через нерозділене кохання. Щоденник цей як стверджує сам Франко, був написаний досить сумбурно й неадекватно, але окремі місця, в яких особливо яскраво виявлялися переживання автора, вразили його. Власне цей щоденник і ліг в основу сюжетних колізій „Зів'ялого листя”.

зі своїм темпераментом, способом мислення тощо..Перед нами - герої різних ста'тей, різних соціальних верств, професій, врешті – різних національностей. Тому перехресні стежки роману варто потрактовувати і як зіткнення інтересів, планів, темпераментів,статевих, соціальних, національних особливостей їхньої психіки.

Все ускладнюється ще й тим, що внутрішній світ персонажів твору пронизують „перехресні стежки”. По-різному герої долають їх, опиняючись перед проблемою вибору. Життєвські перехрестя залишають свій відбиток на їх внутрішньому світі.

Читацька конференція за романом І.Франка „Перехресні стежки”.

Основні питання які можна обговорити під час конференції.

1. Що спонукало Франка написати роман „Перехресні стежки”. „Перехресні стежки” – повість чи роман? Його жанровий різновид?
2. Яку роль у романі відіграє сон Євгенія Рафаловича? На скільки частин можна поділити сон. До чого вдається письменник описуючи сновидіння.
3. Ваша характеристика персонажів роману.
4. Як можна трактувати назву „Перехресні стежки”. Який відбиток „перехресні стежки” залишають на внутрішньому світі основних героїв роману.
5. Ваша особиста оцінка роману „Перехресні стежки”.

Згадаймо:

Як почуєш вночі край свого вікна,
Що хтось плаче і хлипає важко,
Не тривожся зовсім, не збавляй собі сна,
Не дивися в той бік, моя пташко!

У 1894 році у Львові з ініціативи Франка було створено комітет для збирання і публікації народних пісень, що стало поштовхом до розвитку музично-фольклористичної роботи в Західній Україні.

Бесіда „Іван Франко як фольклорист”

Під час проведення тижня, декади святкування ювілею Франка слід широко використовувати бесіду як оперативний метод популяризації книги. Темою бесіди може бути наступна „І.Я.Франко як фольклорист”. У процесі підготовки бесіди бажано розкрити наступні питання:

1. Іван Франко-представник української фольклористики кінця XIX ст.
2. Праці Івана Яковича з фольклористики.
3. Великий майстер українського слова.

Рік 1900-й, друком з'являється роман „Перехресні стежки”. Сюжет твору розбудовано так, що перед читачем немовби вимальовується плетиво, зіткане з життєвих шляхів персонажів. Ці шляхи постійно перехрещуються, іноді й кілька разів.

Кожен із персонажів цього твору є носієм сформованого світогляду, має власні плани, інтереси, правила й норми. Кожен із них є особистістю і в суто психологічному вимірі –

Сучасні літературознавці дослідили, що автором щоденника самогубця був такий собі пан Супрун, а об'єктом його любовних захоплень не хто інша, як Юлія Шнайдер, відома в літературі під псевдонімом Уляна Кравченко. Вона свого часу була закохана у Франка і давала йому читати щоденник самогубця, який після смерті Супруна залишився в неї.

Але „Зів'яле листя” народилося й від автобіографічних імпульсів самого Франка, на які він не раз надто прозоро натякає.

Сама назва „Зів'яле листя” – символізує втрачені надії, задалене в душі велике почуття, зрештою, трагедію, викликану неподіленим коханням.

Лірична драма І. Франка складається із трьох „жмутків”, кожен із яких містить 20 поезій. Збірка, отже, відзначається стрункістю композиції. Адже кожен „жмуток”, по суті, є завершеним твором, із перепадом почуттів ліричного героя.

Іван Франко володів величезним ліричним талантом. Найніжніші, найінтимніші людські почуття він умів передати до болю простими словами, і вони озивалися в душі кожного, хто кохав і був коханим.

Ой ти, дівчино, з горіха зерня,
Чом твоє серденько – колюче терня?
Чом твої устонька – тиха молитва,
А твоє слово гостре, як бритва?
Чом твої очі сяють тим жаром,
Що то запалює серце пожегом?

Поетичний вечір „Зів'яле листя”.

Поетичний вечір зацікавить широке коло користувачів. Організатори вечора можуть використовувати не лише поетичні твори І.Франка але й спогади його товаришів критичні статті. В основу вечора ляже збірка „Зів'яле листя”. Доповненням до вечора можуть бути і пісні написані на слова І.Франка.

Пропонуємо питання які допоможуть у підготовці

даного вечора:

1. Коли було написано збірку і що лягло в основу її написання.
2. Яке місце у збірці займає п'єска „Тричі мені являлася любов”.
3. Значення народних пісень у поезії Франка.
4. Ваше особисте ставлення до інтимної лірики Івана Яковича.
5. Яку реакцію викликала збірка у критиків.

Вікторина по темі „Іван Франко”

1. У яких творах І.Франко показує контраст між красою природи і мізерією людського життя?

- 1) „Лесишина челядь”
- 2) „На дні”
- 3) „Сойчине крило”
- 4) „Перехресні стежки”

2. У якому творі бовдур є персонажем?

- 1) „Леси шина челядь”
- 2) Воа constrictor
- 3) „Мавка”
- 4) „На дні”

3. Хто з цих письменників не входив до угруповання „Молода Муза”, з яким полемізував І.Франко?

- 1) Сидір Твердохліб
- 2) Михайло Яцків
- 3) Василь Пачовський
- 4) Андрій Чайковський

4. Яка ріка часто фігурує у Франкових творах?

- 1) Дністер
- 2) Опір
- 3) Черемош
- 4) Стрий

5. Поезія ”Над великою рікою.....” увійшла до Франкової збірки

- 1) „Із днів журби”
- 2) Semper tiro
- 3) Зів’яле листя”
- 4) „Баляди і розкази”

6. Якого року з’явилося друге видання збірки „Зів’яле листя”

- 1) 1896р.
- 2) 1911р.
- 3) 1910р.
- 4) 1905р.

7. Скільки поезій входить до збірки „Зів’яле листя”?

- 1) 20
- 3) 60
- 3) 61
- 4) 21

8. Скільки передмов мала лірична збірка „Зів’яле листя”?

- 1) 1
- 2) 2
- 3) 3
- 4) жодної

9. Скільки років було Франкові коли він створив поему „Мойсей”?

- 1) 49
- 2) 40
- 3) 59
- 4) 39

10. Які Франкові твори Василь Щурат зарахував до „чистої лірики”?

- 1) Semper tiro, Semper idem
- 2) „Веснянки”, „Зів’яле листя”
- 3) „Мій Ізмарагд”, Із днів журби
- 4) „Гімн”, „У сні зайшов я в темну долину.....”

Іван Франко знав і любив фольклорні пісні, вони стали органічною частиною його духовного життя, одним із засобів поетичного висловлення, складовим елементом поетичної мови.

Деякі франкові поезії стали народними піснями.